

Asia C-819/21

**Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 98 artiklan 1 kohdan mukainen
ennakkoratkaisupyynnön tiivistelmä**

Jättämispäivä:

30.12.2021

Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin:

Landgericht Aachen (Saksa)

Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

6.12.2021

Hakija:

Staatsanwaltschaft Aachen

Pääasian kohde

Rikosasioissa annettujen ulkomaisten tuomioiden tunnustaminen ja täytäntöönpano – Puitepätös 2008/909/YOS – Oikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin – Jäsenvaltio, jonka tuomioistuinjärjestelmä ei ole täytäntöönpanojäsenvaltion tuomioistuimen käsityksen mukaan enää oikeusvaltioperiaatteen mukainen – Täytäntöönpanojäsenvaltion tuomioistuimen mahdollisuus kieltäytyä ulkomaisen tuomion täytäntöönpanosta

Ennakkoratkaisupyynnön kohde ja oikeusperusta

Unionin oikeuden tulkinta, SEUT 267 artikla

Ennakkoratkaisukysymykset

1. Voiko täytäntöönpanojäsenvaltion tuomioistuin, jolta haetaan tuomion täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista, 27.11.2008 tehdyn neuvoston puitepätöksen 2008/909/YOS 3 artiklan 4 kohdan nojalla, luettuna yhdessä Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklan 2 kohdan kanssa, kieltäytyä tunnustamasta toisessa jäsenvaltiossa annettua tuomiota ja panemasta täytäntöön kyseisellä tuomiolla määrättyä rangaistusta 27.11.2008 tehdyn neuvoston puitepätöksen 2008/909/YOS 8 artiklan mukaisesti, jos on

viitteitä siitä, että olosuhteet kyseisessä jäsenvaltiossa täytäntöön pantavan päätöksen tai sitä koskevien jatkopäätösten tekemisajankohtana eivät ole oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskevan perusoikeuden mukaisia, koska kyseisen jäsenvaltion tuomioistuinjärjestelmä itsessään ei ole enää SEU 2 artiklassa vahvistetun oikeusvaltioperiaatteen mukainen?

2. Voiko täytäntöönpanojäsenvaltion tuomioistuin, jolta haetaan tuomion täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista, 27.11.2008 tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2008/909/YOS 3 artiklan 4 kohdan nojalla, luettuna yhdessä SEU 2 artiklassa vahvistetun oikeusvaltioperiaatteen kanssa, kieltäytyä tunnustamasta toisessa jäsenvaltiossa annettua tuomiota ja panemasta täytäntöön kyseisellä tuomiolla määrättyä rangaistusta 27.11.2008 tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2008/909/YOS 8 artiklan mukaisesti, jos on viitteitä siitä, että kyseisen jäsenvaltion tuomioistuinjärjestelmä täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista koskevan päätöksen tekemisajankohtana ei ole enää SEU 2 artiklassa vahvistetun oikeusvaltioperiaatteen mukainen?

3. Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi:

Ennen kuin kieltäydytään toisessa jäsenvaltiossa annetun tuomion tunnustamisesta ja kyseisellä tuomiolla määrätyn rangaistuksen täytäntöönpanosta 27.11.2008 tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2008/909/YOS 3 artiklan 4 kohtaan, luettuna yhdessä Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklan 2 kohdan kanssa, viitaten, koska on viitteitä siitä, että olosuhteet kyseisessä jäsenvaltiossa eivät ole oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskevan perusoikeuden mukaisia, koska kyseisen jäsenvaltion tuomioistuinjärjestelmä itsessään ei ole enää SEU 2 artiklassa vahvistetun oikeusvaltioperiaatteen mukainen, onko seuraavassa vaiheessa tutkittava, ovatko oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskevan perusoikeuden vastaiset olosuhteet kyseisessä menettelyssä vaikuttaneet konkreettisesti tuomitun/tuomittujen vahingoksi?

4. Sikäli kuin ensimmäiseen kysymykseen ja/tai toiseen kysymykseen vastataan kieltävästi siten, että päätös siitä, ovatko olosuhteet jäsenvaltiossa oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskevan perusoikeuden vastaiset, koska kyseisen jäsenvaltion tuomioistuinjärjestelmä itsessään ei ole enää oikeusvaltioperiaatteen mukainen, ei kuulu jäsenvaltioiden tuomioistuimille vaan Euroopan unionin tuomioistuimelle:

oliko Puolan tasavallan tuomioistuinjärjestelmä 7.8.2018 ja/tai 16.7.2019 tai onko Puolan tasavallan tuomioistuinjärjestelmä nykyisin SEU 2 artiklassa vahvistetun oikeusvaltioperiaatteen mukainen?

Unionin oikeussäännöt, joihin viitataan

Euroopan unionin perusoikeuskirja (jäljempänä perusoikeuskirja), 47 artiklan ensimmäinen kohta

Vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamisesta rikosasioissa annettuihin tuomioihin, joissa määrätään vapausrangaistus tai vapauden menetyksen käsittävä toimenpide, niiden täytäntöön panemiseksi Euroopan unionissa 27.11.2008 tehty neuvoston puitepäättös 2008/909/YOS (EUVL 2008, L 327, s. 27)

Eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä 13.6.2002 tehty neuvoston puitepäättös 2002/584/YOS (EYVL 2002, L 190, s. 1)

Kansalliset oikeussäännöt, joihin viitataan

Kansainvälisestä oikeusavusta rikosasioissa annettu laki (Gesetz über die internationale Rechtshilfe in Strafsachen, jäljempänä IRG), erityisesti 73 §:n toinen virke, joka vastaa puitepäättöksen 2008/909 3 artiklan 4 kohtaa

Yhteenveto tosiseikoista ja oikeudenkäyntimenettelystä

- 1 Puolan kansalaisen M.D:n vakinainen asuinpaikka on Saksassa. Sąd Rejonowy Szczecin-Prawobrzeże (piirioikeus, Szczecin-Prawobrzeże, Puola) tuomitsi M.D:n 7.8.2018 kuuden kuukauden ehdolliseen vankeusrangaistukseen. M.D. ei ollut läsnä 7.8.2018 pidetyssä istunnossa. Sąd Okręgowy Szczecin (alueellinen tuomioistuin, Szczecin, Puola) tietojen mukaan M.D:lle lähetettiin kutsu saapua 7.8.2018 pidettyyn istuntoon hänen esitutkinnassa ilmoittamaansa osoitteeseen Pyrzyce (Puola).
- 2 Tuomion perustana olevat teot, jotka tehtiin maaliskuun 2009 ja 31.7.2009 välisenä aikana, olisivat Saksan rikoslain (Strafgesetzbuch, jäljempänä StGB) 246 §:n 1 momentin mukaisena kavalluksena ja 267 §:n mukaisena asiakirjaväärennöksenä rangaistavia tekoja.
- 3 Sąd Rejonowy Szczecin-Prawobrzeże (piirioikeus, Szczecin-Prawobrzeże, Puola) muutti 16.7.2019 antamallaan päätöksellä ehdollisen tuomion ehdottomaksi ja määräsi vankeusrangaistuksen täytäntöön pantavaksi.
- 4 Generalstaatsanwaltschaft Köln (syyttäväviranomainen, Köln, Saksa) päätti 17.12.2020 olla luovuttamatta M.D:tä, vaikka Sąd Okręgowy Szczecin oli antanut hänestä 13.8.2020 eurooppalaisen pidätysmääräyksen, koska hänen vakinainen asuinpaikkansa on Saksassa ja hän on vastustanut luovutusta.
- 5 Sąd Okręgowy Szczecin pyysi 26.1.2021 Generalstaatsanwaltschaft Berliniä (syyttäväviranomainen, Berliini, Saksa) tutkimaan puitepäättöksen 2008/909 4 artiklan mukaisesti M.D:lle määrätyn vapausrangaistuksen suorittamista Saksassa.

Generalstaatsanwaltschaft Berlin välitti tämän pyynnön toimivaltaiselle Staatsanwaltschaft Aachenille (syyttäväviranomainen, Aachen, Saksa), koska M.D. asuu sen toimivalta-alueella Saksassa.

- 6 Staatsanwaltschaft Aachen kuuli M.D:tä Sąd Okregowy Szczecinin esittämästä pyynnöstä.
- 7 M.D. ilmoitti 18.6.2021 puhelimitse Staatsanwaltschaft Aachenille yrittävänsä selvittää asian Puolan viranomaisten kanssa asianajajan välityksellä. Hän ei omien sanojensa mukaan ole saanut kutsua saapua istuntoon. Syytteet eivät myöskään pidä aineellisesti paikkaansa.
- 8 Staatsanwaltschaft Aachen vastaanotti M.D:n kirjallisen lausunnon 11.8.2021. Lausunnossa M.D. totesi saaneensa henkilöajoneuvon, joka oli ollut 7.8.2018 annetun tuomion kohteena, korvauksena. Hän ei ole paennut Saksaan. Hän on pikemminkin tullut Saksaan paremman elämän toivossa yhdessä perheensä kanssa. M.D. on asunut Saksassa perheensä kanssa vuodesta 2011 alkaen. M.D:lle ei ole ilmoitettu häntä vastaan Puolassa käytävästä oikeudenkäynnistä. Puolalainen syyttäjä otti häneen yhteyttä vuonna 2016. Hän matkusti tämän jälkeen Puolaan ja ilmoittautui poliisille. Lisäksi hän ilmoitti yhteystiedoksi osoitteensa Saksassa. Seuraavassa M.D:n Puolan viranomaisilta saamassa kirjeessä ilmoitettiin, että hänet on tuomittu lainvoimaisesti.
- 9 Staatsanwaltschaft Aachen pyysi 2.11.2021 ennakkoratkaisua pyytävää tuomioistuinta toteamaan, että Sąd Rejonowy Szczecin-Prawobrzeżen antama tuomio ja kyseisen tuomioistuimen 16.7.2019 antama päätös voidaan panna täytäntöön, ja Puolan täytäntöönpanosäännösten mukaisesti vahvistamaan kuuden kuukauden vapausrangaistuksen. Edellytykset Puolassa annetun tuomion täytäntöönpanolle täyttyvät.

Yhteenveto ennakkoratkaisupyynnön perusteista

- 10 Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin esittää aluksi hyvin seikkaperäisesti Puolan tuomioistuinuudistusta ja oikeusvaltion tilaa Puolassa koskevan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön: tuomio 25.7.2018, Minister for Justice and Equality (Tuomioistuinjärjestelmän puutteet) (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586); tuomio 5.11.2019, komissio v. Puola (Yleisten tuomioistuinten riippumattomuus) (C-192/18, EU:C:2019:924); tuomio 19.11.2019, A. K. ym. (Ylimmän tuomioistuimen kurinpitojaoston riippumattomuus) (C-585/18, C-624/18 ja C-625/18, EU:C:2019:982); tuomio 15.7.2021, komissio v. Puola (Tuomareihin sovellettava kurinpitojärjestelmä) (C-791/19, EU:C:2021:596); tuomio 2.3.2021, A. B. ym. (Tuomareiden nimittäminen ylimpään tuomioistuimeen – Muutoksenhaku) (C-824/18, EU:C:2021:153) (mukaan lukien sen johdosta 7.10.2021 annettu Puolan perustuslakituomioistuimen tuomio) ja tuomio 16.11.2021, Prokuratura Rejonowa w Mińsku Mazowieckim ym. (C-748/19–C-754/19, EU:C:2021:931) sekä unionin tuomioistuimen varapresidentin määräys 14.7.2021, komissio v. Puola (C-204/21 R, ei julkaistu) ja unionin tuomioistuimen

varapresidentin määräys 27.10.2021, komissio v. Puola (C-204/21 R, ei julkaistu, EU:C:2021:877).

- 11 Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin selostaa lisäksi yksityiskohtaisesti Euroopan komission ehdotuksen neuvoston päätökseksi sen toteamisesta, että on olemassa selvä vaara, että Puolan tasavalta loukkaa vakavasti oikeusvaltioperiaatetta (COM(2017) 835 final), ja mainitsee myös kaksi Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomiota, nimittäin molemmat Puolaa vastaan annetut tuomiot eli Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomion 7.5.2021 (Xero Flor w Polsce sp. z o.o. v. Puola, valitus nro 4907/18) ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomion 8.11.2021 (Dolińska-Ficek ja Ozimek v. Puola, valitukset nro 49868/19 ja 57511/19).
- 12 Ensimmäinen kysymys: Mainitun oikeuskäytännön ja komission toimenpiteiden perusteella ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin päätelee, että Puolan tuomioistuinjärjestelmän toimintaa koskevien objektiivisten, luotettavien, tarkkojen ja asianmukaisesti päivitettyjen tietojen perusteella on viitteitä siitä, että Puolan tuomioistuinjärjestelmän olosuhteet ajankohtana, jona Sąd Rejonowy Szczecin-Prawobrzeże antoi tuomionsa 7.8.2018 ja päätöksensä 16.7.2019, olivat ristiriidassa perusoikeuskirjan 47 artiklan toisesta kohdasta johtuvan oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskevan M.D:n perusoikeuden kanssa.
- 13 Näin ollen on epäselvää, kuuluuko puitepäätöksen 2008/909 3 artiklan 4 kohdan mukaisesti tehtävä päätös siitä, oliko Puolan tasavallan tuomioistuinjärjestelmä 7.8.2018 tai 16.7.2019 SEU 2 artiklassa vahvistetun oikeusvaltioperiaatteen mukainen ja taattiinko perusoikeuskirjan 47 artiklan toisesta kohdasta johtuva M.D:n perusoikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin, kansalliselle tuomioistuimelle, jolta haetaan tuomion täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista, vai onko tässä kyse SEUT 267 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohdan mukaisesta ”perussopimusten tulkinnasta”, joka kuuluu Euroopan unionin tuomioistuimelle.
- 14 Unionin tuomioistuin on tosin 16.11.2021 antamassaan tuomiossa Prokuratura Rejonowa w Mińsku Mazowieckim ym. (C-748/19–C-754/19, EU:C:2021:931) katsonut, että SEUT 267 artiklan nojalla unionin tuomioistuimella ei ole oikeutta soveltaa unionin oikeuden oikeussääntöjä tiettyyn yksittäistapaukseen, vaan sen on pelkästään tulkittava perussopimuksia ja unionin toimielinten toimia.
- 15 Ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen näkemyksen mukaan siinä, olivatko olosuhteet jäsenvaltiossa yhteensopivat SEU 2 artiklaan perustuvan oikeusvaltioperiaatteen ja perusoikeuskirjan 47 artiklan toisesta kohdasta johtuvan oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskevan asianomaisen perusoikeuden kanssa, on kuitenkin kyse niin perustavanlaatuisesta kysymyksestä, että yksittäisten kansallisten tuomioistuinten sijasta unionin tuomioistuimen olisi ratkaistava se yhtenäisesti SEUT 267 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohdan nojalla. Muutoin on vaarana, että kansallisten tuomioistuinten erilaiset tulkinnat Euroopan

unionin oikeusyhteisön kannalta keskeisistä oikeussäännöistä aiheuttavat oikeudellista epävarmuutta.

- 16 Toinen kysymys: Ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen näkökulmasta ennakkoratkaisupyyntö unionin tuomioistuimelle esittämisaikana Puolan tuomioistuinjärjestelmän toimintaa koskevien objektiivisten, luotettavien, tarkkojen ja asianmukaisesti päivitettyjen tietojen perusteella on viitteitä siitä, että olosuhteet Puolan tuomioistuinjärjestelmässä ovat niin sanotun tuomioistuinuudistuksen yhteydessä toteutettujen eri toimenpiteiden seurauksena ristiriidassa SEU 2 artiklassa vahvistetun oikeusvaltioperiaatteen muodostaman yhteisen arvon kanssa.
- 17 Unionin tuomioistuin on 15.7.2021 antamassaan tuomiossa komissio v. Puola (Tuomareita koskeva kurinpitajärjestelmä) (C-791/19, EU:C:2021:596) todennut, että se, että jäsenvaltio kunnioittaa SEU 2 artiklassa vahvistettuja arvoja – siis myös oikeusvaltioperiaatetta –, on edellytys sille, että kaikki perussopimusten soveltamisesta kyseiseen jäsenvaltioon johtuvat oikeudet toteutuvat.
- 18 Ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen käsityksen mukaan tästä seuraa, että myös silloin, jos tilanne jäsenvaltiossa ajankohtana, jona täytäntöönpanoa pyytävän jäsenvaltion oikeusviranomaiset ovat tehneet täytäntöönpanotavan ratkaisun tai sitä koskevat myöhemmät päätökset, on ollut oikeusvaltioperiaatteen mukainen, täytäntöönpanokelpoiseksi julistamisesta on kieltäydyttävä puitepäätöksen 2008/909 3 artiklan 4 kohdan nojalla, jos tilanne pyynnön esittävässä jäsenvaltiossa on sittemmin – siis ennen sen tuomioistuimen, jolta haetaan tuomion täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista, päätöksen tekemistä – muuttunut siten, ettei se ole enää oikeusvaltioperiaatteen mukainen. Jos asianomainen jäsenvaltio ei enää kunnioita oikeusvaltioperiaatetta SEU 2 artiklassa vahvistettuna arvona, unionin tuomioistuimen mainitussa tuomiossa esittämien toteamusten mukaisesti se voisi menettää perussopimusten soveltamisesta johtuvat oikeudet – siis myös puitepäätöksen 2008/909 8 artiklasta johtuvan oikeuden siihen, että toisen jäsenvaltion oikeusviranomaiset tunnustavat ensiksi mainitussa jäsenvaltiossa annetun tuomion ja panevat sen täytäntöön.
- 19 Myös tässä yhteydessä on epäselvää, voivatko kansalliset tuomioistuimet tehdä päätöksen siitä, eikö Puolan tasavalta noudata (enää) SEU 2 artiklassa vahvistettua oikeusvaltion arvoa ja menettääkö se näin perussopimusten soveltamisesta johtuvat oikeutensa, vai kuuluuko tämä päätös SEUT 267 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohdan nojalla yksin unionin tuomioistuimelle.
- 20 Tähän kysymykseen vastaaminen on tärkeää ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle, sillä vaikka – ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen näkemyksestä poiketen – katsottaisiin, että ajankohtana, jona Sąd Rejonowy Szczecin-Prawobrzeże antoi tuomionsa 7.8.2018 ja päätöksensä 16.7.2019, olosuhteet Puolassa olivat oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskevan perusoikeuden mukaiset, nykyisen kehityksen perusteella on kuitenkin

konkreettisia viitteitä siitä, että SEU 2 artiklassa vahvistettua oikeusvaltioperiaatetta ei (enää) kunnioiteta Puolassa.

- 21 Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuimen perustelee tätä näkemystä sillä, ettei Puolan tasavalta ole noudattanut asiassa C-204/21 unionin tuomioistuimen varapresidentin 14.7.2021 määräämiä välitoimia tai ei ole noudattanut niitä riittävästi, joten unionin tuomioistuimen varapresidentti velvoitti 27.10.2021 antamallaan määräyksellä Puolan tasavallan maksamaan 1 000 000 euron suuruinen päivittäisen uhkasakon.
- 22 Puolan perustuslakituomioistuin katsoi 7.10.2021 antamassaan tuomiossa unionin tuomioistuimen 2.3.2021 annetun tuomion A. B. ym. (Tuomareiden nimittäminen ylimpään tuomioistuimeen – Muutoksenhaku) (C-824/18, EU:C:2021:153) johdosta, että jotkin unionin oikeussäännöt ja etenkin unionin tuomioistuimen yritys puuttua Puolan oikeuslaitoksen toimintaan ovat Puolan perustuslain vastaisia.
- 23 Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin päätelee tästä, ettei Puolan tasavalta enää katso unionin oikeuden ensisijaisen soveltamisen sitovan itseään.
- 24 Kolmas kysymys: Tämän kysymyksen yhteydessä ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin tarkastelee jälleen unionin tuomioistuimen 25.7.2018 antamaa tuomiota Minister for Justice and Equality (Tuomioistuinjärjestelmän puutteet) (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586), jossa unionin tuomioistuin asetti edellytykseksi arvioida eurooppalaisen pidätysmääräyksen yhteydessä konkreettista perusoikeuden loukkausta tai vaarantumista ja perusteli tätä puitepäätöksen 2002/584, jonka mukaan Eurooppa-neuvostolla on päätöksentekomonopoli eurooppalaista pidätysmääräystä koskevien järjestelyjen soveltamisen keskeyttämisen osalta, johdanto-osan kymmenennen perustelukappaleen muotoilulla.
- 25 Puitepäätökseen 2008/909 ei kuitenkaan sisälly vastaavaa säännöstä. Näin ollen on epäselvää, onko myös käsiteltävässä asiassa – unionin tuomioistuimen 25.7.2018 antamassa tuomiossa Minister for Justice and Equality (Tuomioistuinjärjestelmän puutteet) (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586) määritetyn kaksivaiheisen arvioinnin mukaisesti – arvioitava, altistuiko M.D. Sąd Rejonowy Szczecin-Prawobrzeżen 7.8.2018 antaman tuomion ja 16.7.2019 antaman päätöksen seurauksena todelliselle vaaralle siitä, että hänen perusoikeuttaan riippumattomaan tuomioistuimeen loukataan ja näin hänellä olevan oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskevan perusoikeuden keskeiseen sisältöön puututaan.
- 26 Ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen käsityksen mukaan M.D:n perusoikeuksien loukkaamisen tai vaarantumisen konkreettinen arviointi ei ole tarpeen, koska puitepäätökseen 2008/909 ei sisälly puitepäätöksen 2002/584 johdanto-osan kymmenennettä perustelukappaletta vastaavaa sääntelyä. Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin viittaa lisäksi unionin tuomioistuimen

27.5.2019 antamaan tuomioon OG ja PI (Lyypekin ja Zwickaun syyttäviviranomaiset) (C- 508/18 ja C- 82/19 PPU, EU:C:2019:456), jonka kohteena oli myös syyttäviviranomaisen riippumattomuutta koskevan edellytyksen ulottuvuus ja jossa unionin tuomioistuin totesi, että pelkästään abstrakti mahdollisuus oikeusministerin poliittiseen puuttumiseen riittää, jotta Saksan syyttäviviranomaisiin voi kohdistua vaara siitä, että täytäntöönpanovalta vaikuttaa niiden päätöksiin eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisesta. Tästä syystä Saksan syyttäviviranomaiset eivät voineet olla puitepäätöksen 2002/584 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu ”pidätysmääräyksen antanut oikeusviranomainen”.

- 27 Ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen käsityksen mukaan unionin tuomioistuimen eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanon yhteydessä kehittämää kaksivaiheista arviointia ei voida myöskään soveltaa vastaavasti tuomion täytäntöönpanoa koskevaan päätökseen, koska kyseiset kysymyksenasettelut eivät ole rinnastettavissa toisiinsa.
- 28 Edellä mainitussa 25.7.2018 antamassaan tuomiossa Minister for Justice and Equality (Tuomioistuinjärjestelmän puutteet) (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586) unionin tuomioistuin on nimittäin todennut, että – sen jälkeen, kun on todettu oikeusvaltioperiaatteen objektiivinen loukkaaminen – toisessa vaiheessa on arvioitava, altistaisiko eurooppalaisen pidätysmääräyksen kohteena olevan henkilön luovuttaminen pidätysmääräyksen antaneelle oikeusviranomaiselle hänet todelliselle vaaralle siitä, että hänen perusoikeuttaan riippumattomaan tuomioistuimeen loukataan ja näin ollen hänellä olevan oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskevan perusoikeuden keskeiseen sisältöön puututaan. Unionin tuomioistuimen edellyttämä konkreettinen arviointi koski siten eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanon jälkeen odotettavissa olevan menettelyn kulun ennustamista. Ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen käsityksen mukaan unionin tuomioistuin ei kuitenkaan edellytä sen tarkastelemista jälkikäteen, loukattiinko jo eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisella mahdollisesti sen kohteena olevan henkilön perusoikeutta riippumattomaan tuomioistuimeen.
- 29 Asian luonteeseen kuuluu, ettei ennustamiseen perustuva päätös ole mahdollinen käsiteltävässä asiassa, koska menettely päättyy täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista koskevan päätöksen tekemiseen Saksan liittotasavallan ja Puolan tasavallan välisissä kahdenvälisissä suhteissa.
- 30 Käsiteltävässä asiassa olisi siten mahdollista ainoastaan arvioida, onko ensimmäisessä vaiheessa todettu oikeusvaltioperiaatteen loukkaus vaikuttanut toisessa vaiheessa myös konkreettiseen yksittäistapaukseen. Jos – kuten käsiteltävässä asiassa – Puolan tasavallassa koko tuomioistuinten riippumattomuutta kuitenkin heikennetään tuomioistuinjärjestelmän rakenteisiin puuttumalla, ei ole lainkaan sellaista menettelyä, jolla oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskevan perusoikeuden loukkaaminen voitaisiin sulkea pois. Jälkikäteen ei voida enää todeta, ovatko 7.8.2018 annettua tuomiota tai 16.7.2019 annettua päätöstä edeltäneet tuomioistuinuudistukset vaikuttaneet käsiteltävässä

asiassa Sąd Rejonowy Szczecin-Prawobrzeże ratkaisuun. Tätä ei joka tapauksessa voida sulkea pois riittävällä varmuudella.

- 31 Tästä seuraa, ettei konkreettisen perusoikeuden loukkaamisen tai vaarantumisen arviointi ole välttämätön etenkin silloin, jos täytäntöönpanojäsenvaltion tuomioistuin, jolta haetaan tuomion täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista, kieltäytyy puitepäätöksen 2008/909 3 artiklan 4 kohdan nojalla, luettuna yhdessä SEU 2 artiklan kanssa, tunnustamasta tuomiota, koska pyynnön esittäneen jäsenvaltion tuomioistuinjärjestelmä ei ole täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista koskevan päätöksen tekoajankohtana enää SEU 2 artiklassa vahvistetun oikeusvaltioperiaatteen mukainen.
- 32 Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin ei esitä toteamuksia neljänneistä kysymyksestä.

TYÖASIAKIRJA